

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

Ա. ՏԱՐԻ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1896

ԹԻԻ 20

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հերկայ 1896 տարեկանի

Պոչկարիոյ համար տարեկան 8 ֆր

" " 1/2 " 4 "

" " 1/4 " 2 "

Արտասահմանի համար " 10 "

" " 1/2 " 5 "

Կանխիկ վճարելի

Համակ դրամ եւայլն խրկել հետեւեալ հասցեով

ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редация на вѣстникъ

„Иравункъ“

ВАРНА (България).

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք եւ չեն զրկուիր եւ յարմար դատ. ուսմանը միայն կը հրատարակ. ոչին մանրողովին կամ մատակր.

Շաբաթական տողը 20 սանթիմ. երեքն աւելի անգամներու համար 20 աւ 100 զեղ կը լինի.

PROCLAMATION

DU

COMITÉ CENTRAL DE CONS/PLE

DE LA

Fédération révolutionnaire

Arménienne

dite DASCHNAKTZOUTHOUN

C'est à vous, diplomates, politiciens, maîtres des nations, c'est à vous que nous adressons ces mots pleins de reproches et d'insultes.

Qu'avez-vous fait lorsque des fanatiques et des brigands turcs, soutenus par la police et les soldats, pourchassaient de malheureux Arméniens: ouvriers ou marchands, prêtres ou lettrés, les traquaient comme des bêtes féroces et sous vos yeux, en plein jour, les massacraient avec les raffinements de supplices les plus infernaux! Qu'avez-vous fait?

Vous saviez que ces horreurs se répétaient dans tous les quartiers de Constantinople. Les rues, les khans, les maisons et les magasins étaient souillés du sang des innocents. Partout du sang! Partout la terreur et la mort! C'était le règne de l'enfer.

Avez-vous, comme c'était votre devoir, cherché à arrêter le couteau de l'assassin? Non. Vous n'avez pensé qu'à sauvegarder les intérêts du tyran. À rendre vains les efforts du peuple écrasé, essayant de briser ses chaînes. Et pour quoi protéger le despote contre l'opprimé? Parce que c'était votre intérêt, parce que ces pertes causées par notre peuple, ces pertes subies par le tyran vous touchaient, vous aussi, Européens. L'intérêt l'a emporté sur la justice!

Au lieu d'arrêter l'effusion du sang; au lieu de porter secours aux malheureux martyrs, vous vous êtes empressés d'accourir dans la nuit, à travers des mares de sang, auprès des héros, et, grâce à vos menées diplomatiques, à vos promesses également diplomatiques, vous avez sauvé la Banque, c'est-à-dire la caisse.

Cependant le Turc accomplissait à son aise son œuvre de carnage, mêlant le plus pur sang des femmes et des enfants à celui de milliers d'innocents. Vous avez tout vu et vous avez toujours gardé le silence! Vous n'avez pas tenu compte de la parole d'honneur donnée, à genoux, à nos héros, par Maximoff, le délégué des six soi-disant grandes puissances, qui promit à nos martyrs d'arrêter les massacres et de veiller aux intérêts de la nation.

Soyez fiers de nous avoir trompés!

La connaissance du plus élémentaire des devoirs humains sera-t-elle encore longtemps exclue de la vie politique et les nations européennes ne mettront-elles pas bientôt un terme à ces tueries, en introduisant, au moins dans une certaine mesure, l'ordre et la justice là où règne l'anarchie et l'arbitre?

Vos devoirs officiels vous le défendent-ils?

Si les larmes des innocents et leurs cris de détresse ne vous touchent pas et

si vous êtes capables de regarder toutes ces horreurs de sangfroid, eh bien, éloignez-vous! Ne troublez pas notre âme et notre esprit, devenus féroces à la fin de tant de souffrances et de tant de perfidies.

Si cette fois encore tant de sang est inutilement répandu, nous chercherons d'autres moyens plus efficaces. Nous préparerons un autre plan d'action, mieux combiné, et qui atteindra plus sûrement son but et nous n'en subirons pas seuls les conséquences... Quoiqu'il arrive, tant pis! Et cependant, devant notre conscience et notre esprit exaspérés, devant nos regards chargés de haine, se déroule un projet criminel, désormais moralisé, qui nous fait frissonner malgré nous...

Si les Arméniens n'ont pas le droit de mener une vie paisible et tranquille, ils s'efforceront d'arracher ce droit à tous leurs ennemis!

Hodie mihi-- cras tibi!...

La proclamation qui précède nous est tombée sous la main et nous la reproduisons textuellement non sans regretter le langage aigü que les auteurs de ce document ont cru nécessaire d'employer à l'adresse des puissances auxquelles ils semblent avoir recours.

Toute prévention écartée, c'est cependant la sublime expression de désespoir d'un peuple martyr qui est traitement persécuté par un gouvernement tyrannique et impitoyablement abandonné par les Puissances qui lui avaient garanti la paix et la justice.

La noble générosité, la grandeur d'âme des fils de Haïk rejailissent encore de ce document de tristes prédictions, là où les auteurs convancus de la gravité des conséquences de ce que le désespoir leur dicte de vengeance contre leurs ennemis, démontrent du souci à l'égard des Européens innocents, en les invitant à s'éloigner d'un endroit où ils ont décidé d'arracher le droit de vivre en paix à ceux qui les massacrent en toute tranquillité.

L'aveu que les auteurs de cette proclamation font publiquement de ce qu'ils reconnaissent que l'acte auquel ils ont recours dans leur exaspération est criminel, n'est-il pas également un témoignage éclatant de l'esprit d'ordre et de respect des lois de la part de ces étranges anarchistes?

Il est regrettable, nous le répétons, qu'à l'adresse des Puissances des écarts aient pu avoir lieu dans le langage de ces héroïques interprètes des sentiments acerbis du peuple arménien;

mais nous espérons que les peuples et les gouvernements qui en prendront connaissance, trouveront pardonnable qu'un peuple se débattant entre les griffes de ses tyrans, dans un moment de suprême désespoir, n'ait pu ménager mieux ses expressions.

Nous ne savons pas quel accueil les Puissances réservent à ce cri d'indignation du peuple arménien dans l'âme duquel son instinct paisible milite visiblement contre les violences qu'il projette pour assurer sa conservation; nous faisons néanmoins appel au concours de la presse indépendante et intégrale de l'Europe et de l'Amérique, à fin d'édifier l'opinion publique du monde civilisé à l'égard de ce que ce peuple, si ami de l'ordre et de la tranquillité, est induit à préméditer d'horreurs et, si possible, de prévenir la catastrophe.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՑ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՕՄԻԹԵԻ

Ձեզ կուղղենք, ո՛վ դիւանագէտներ, քաղաքագէտներ, ազգաց տէրեր, կշտամբական ու նախատելից այս խօսքերը:

Ի՞նչ ըրիք դուք, երբ թուրք մարտնչներ ու աւազակներ՝ ոստիկանութեան և զինուորներու աջակցութեամբ կը հարածէին տարաբաղդ հայ բանւորն ու վաճառականը, քահանայն ու գրագէտը, զանոնք կը պաշարէին վայրի գազաններու նման և ձեր աչքին առջեւ, ցորեկ ժամանակ, զանոնք կը ջարդէին ամենէն վայրագ դժոխային տանջանքներով: Ի՞նչ ըրիք:

Դուք գիտէիք որ այս սարսափները կը կրկնուէին Պոլսոյ ամեն թաղերուն մէջ: Փողոցները, խաները, տուններն ու խանութները շաղախուեցան անմեղներու արեամբ: Ամենուրեք արիւն, ամենուրեք ա՛հ ու մահ. դժոխքը կը տիրապետէր:

Ջանադի՛ք կասեցնել մարդասպանին դանակը, ինչպէս ձեր պարտականութիւնն էր. ո՛չ. դուք խորհեցաք միայն պաշտպանել բռնաւորին շահերը, դերն հանել

ճնշեալ, իր շղթաները խորտակել փորձող ժողովուրդին ճիգերը. և ի՞նչու համար բռնաւորը պաշտպանեցիք ճնշեալին դէմ, որովհետեւ այդ կը պահանջէր ձեր շահը, որովհետեւ այն կորուստներ, զոր հայ ժողովուրդը կը պատճառէր բռնապետութեան, ձեզ ալ կը դպչէին, ձեզ, Եւրոպացւոցդ. և այսպէս շահը յաղթանակ տարաւ արդարութեան դէմ:

Փոխանակ արեան զեղումը կասեցնելու, փոխանակ օգնութեան համեմուտ թշուառ մարտիրոսներուն, դուք փութացիք գիշեր ժամանակ, արեան ճախիններու մէջէն վազել հերոսներուն քով և շնորհիւ ձեր դիւանագիտական դարձըւածքներուն և նոյնքան խաբուսիկ խոստումներուն՝ պանքան, այսինքն, դրամարկղը ազատեցիք:

Իսկ անգին թուրքը ուզածին պէս կը կատարէր նախճիւրը, կանանց և տղայոց ամենամաքուր արեան հետ խառնելով հազարաւոր անմեղներու արիւնը: Դուք ամենինչ տեսաք ու միշտ լռեցիք. ոչինչ համարեցիք այն պատուոյ խօսքը, զոր Մաքսիմով, ինքնակոչ վեց մեծ տէրութեանց պատգամաւորը՝ ծերագիր տուաւ մեր հերոսներուն, խոստանալով դադրեցնել ջարդը և հսկել մեր շահերուն:

Հպարտացէ՛ք հիմա որ մեզ խաբեցիք:

Մարդկային ամենատարրական պարտականութիւնը տակաւին երկուր ժամանակ արտաքուստ պիտի մնայ քաղաքական կեանքէն և եւրոպական ազգերը ընդհուպ վերջ մը չզլիտի տան այս սպանութեանց՝ գոնէ մինչեւ մէկ աստիճան արդարութիւն և կարգ ու կանոն ներմուծելով հոն, ուր անիշխանութիւն և քմահաճոյք միայն կը տիրեն:

Ձեր պաշտօնական պարտականութիւնները կարգի՛լն ձեզ այդ ընելու:

Եթէ անմեղներու արցունքները և անոնց յուսահատական ճիչերը ձեզ անտարբեր կը թողուն և եթէ դուք կարող էք այս ամեն սարսափները պաղարկունութեամբ դիտելու, է՛հ, հեռացէք ուրեմն և մի խռովէք՝ այնքան չարարանքներէ և նենգութիւններէ մոլեգնած մեր միտքն ու հոգին:

Եթէ այս անգամ ալ զո՛ւր թա-
փուեցաւ այնքան արին, մենք
ուրիշ, աւելի ազգու միջոցներ
պիտի փնտռենք. գործադրութեան
լաւ եւս յօրինուած յատակագիծ
մը պիտի պատրաստենք որ աւելի
ապահովապէս պիտի հասնի իր նը-
պատակին և որոյ հետեւանքները
միմիայն մենք չպիտի կրենք...
ինչ կուզէ, թող ըլլայ: Եւ սա-
կայն մեր զայրացեալ և զրգռեալ
խղճին և մտքին, մեր սխալից նայ-
ուածոց առջեւ կը բացուի, կը
պարզուի եզեռեալ կանոնները մը
որ այլ եւս բարոյականի գրօշմն
ընդունած է և որմէ մենք իսկ ա-
կամայ կը սարսռինք:

Եթէ Հայերը խաղաղ և հան-
գիստ ապրելու իրաւունք չունին,
ամեն ճիգ պիտի թափեն իրենց
թշնամիներէն ալ խելու այդ ի-
րաւունքը:

Այսօր ինձի, վաղը քեզի

ՓԱՒՍՏԱԿԱՆԻ

ՏՊԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ու մտքի տխուր անդրադար-
ձումով մը աչքիս առջեւ կը ներ-
կայանար՝ ինչպէս երազի մը մէջ՝
արեան ճապաղիքը որով որոշուած
էր հէք ծննդավայրս՝ Հասգիւղը.
Վարժապետանի օրրանն ու ջոջ
ամիրաներու այս վաղեմի փարթամ
ոստանը հիմակ իւրն եղած է սգա-
ստուեր բուերու, որոնք իրենց
վայոցներովը կ'ողբան անոր անց-
եալ կեանքն ու գործունէութիւնը.
և հնչական փողոցներուն մէջ կ'ե-
րենան մերթ Մովսէսի անիծակուռ
զաւակներուն մոլորեալ գողգոթուն
սիւրէզները, որոնք գիւսի գիշա-
տող ագռաւներու քստմնելի տպա-
ւորութիւնը կը թողուն ականատե-
սին վրայ, անկնդան, լռիկ, արտ-
մատեսիլ բնակարաններու կմախք-
ներուն մէջտեղ: Եւ հնազարեանի
ստուերը գաղաց իր կափարիչին
տակ, ու Զերազն ալ՝ Եղիարին
հետ՝ լացաւ անշուշտ հիմնովի
քանդումը իր սիրեցեալ ծնարանին:

Կատաղութենէս կը մոլորէր ու-
ղեղս երբ կը մտածէի թէ Հասգիւղի
ծաղիկ երիտասարդութեան մէկ
կարեւոր մասը ոչխարի համակամու-
թեամբ ճիւղը ծառէ եր անօրէն
քիւրտին դանակին տակ առանց
ընդգիմութեան ու էէ փորձի: Սա-
մաթիա դիւցազնաբար կուռեցաւ,
աւելի ջարդեց քան ջարդուեցաւ.
Հասգիւղ, վերահաս վտանգին ան-
գիտակ, ջարդուկոտոր եղաւ. Սա-
մաթիա՝ կանխաւ սպառաշինուած՝
մարտագոռ բանակի մը ուժգնու-
թեամբը դիմագրեց. հոն անձնու-
րացներ կային, աւելի բարձր ու
վսեմ հողիներ քան բոլոր նահա-
տակները քրիստոնէական միջին.
Հարեայ հայրածնութեան: Օսման-
եան պանքախն մէջ Հայը իր նկա-
րագրին երկու կողմերն ի հանգէս
բերաւ. անմրցելի յանգիւնութիւն
և ապշեցուցիչ պաղարկումութիւն:
Սամաթիոյ մէջ՝ Հայը աշխարհքին
ցուցուց իր անսահման արեւութիւնն
ու կատաղի հայրենասիրութիւնը:
Այսօր չի կայ Հայկայ թու մը որ

այս երկու բարեմասնութիւններէն
մէկը չտեսնայ իր գառնացած հո-
գիին մէջ: Այս մասին, պիտի խնդ-
րէի օսմանեան մեծածաւալ (°) ու
մտամոլոր կառավարութիւնն որ
ամենախորին համազում գոյացներ,
եւ կենար այդ մշտաբարը զգա-
ցունենք զսպելու իր յիմարական
փորձերէն, և իր շուարած ուղեղին
մէկ խորշին մէջ սա պարբերու-
թիւնը անշինջ քանդակէր. յետին
Հայը որ մնայ աշխարհի վրայ և
իր երակներուն մէջ զգայ արեան
չրջաբերումը, մէկ նպատակի պիտի
վազէ արշաւատուր. լուծել իր ջար-
դուած եղբայրներուն ու քանդուած
հայրենիքին վրէժը՝ դաշոյնը մը-
խելով առաջին թշնամիին կուրծքը
որ իր գէմն ելլայ:

Վերջապէս արշաւային իր ան-
դորրուէտ փայլն սկսաւ քիչ քիչ
տարածել խօշապարիկ կոհակնե-
րուն վրայ, միջին անդունդէ մը
գուրս նետուած ըլլալու ակտիւնքը
պարզեցնելով ահաբեկ և ընդարմա-
ցած ուղեւորներուն, որոնք հաս-
տատուն անշարժ տարրի կարօտը
կը քաշէին անձկանքով:

Սէլեկէ հուսկ առնմա խարիսի
նետնց Պուրկաղի հանգէպ ուսկից
մեզ այցելեցին խումբ մը տաք
գլուխ երիտասարդներ, որոնք կու-
գային բարիգալուստ մաղթել թուր-
քին դարչ մազիւններէն մազապուր
խոյս տուալ իրենց Հայ եղբայրնե-
րուն: Մեր սրտատրոփ անձկու-
թիւնը փարատեցին՝ յայտարարե-
լով թէ Պուրկաղ կառավարու-
թիւնը սիրայօժար պիտի սաղմոյս-
կանէր գաղթական հալածեալ ժո-
ղովուրդի այս առաջին կարաւանը:
Օրհնեալ ես, Աստուած, կը մըր-
մնջէին. ահա վերջապէս ժողովուրդ
մը աշխարհի վրայ, որ շօշափելի
ու զրական կերպով կ'ապացուցա-
նէր իր տաք համակրութիւնը Հա-
յուն համար՝ իր ջիւղիկ հովանիին
հանգստաւէտ զովութիւնը շնորհե-
լով անոր:

Երբ Սեւ ծովու յարածուփ ա-
լիքները նետեցին Սէլեկէն վառ-
նայի դիմացը, արդէն մութը կո-
խել սկսած էր և լոյսեր կը պըլ-
պըլային քաղաքին վրայ, որոնք
ազատութեան երկնապարգէ ջահեր
թուեցան մեզ:

Ինչ զարհուրելի խուճապով որ
գուրս կը փախչին սշխարները փա-
րախէ մը, ուր դայերու ջղիր մը
յանկարծ մտած ըլլայ, նոյն գա-
հալէժ խուճապով հէք ուղեւորները
ինքզինքնին գուրս կը նետէին շո-
գենաւէն՝ մակոյկներու մէջ ցատ-
քելով, իր թէ Սէլեկէի միւս սահ-
ղուխէն Քիւրտները վեր շուրջուիլ
ուղեին սուր և տոփան ի ձեռին:

Նաւամատուցին վրայ անակնկալ
մը կը սպասէր մեզ. կը կարծէինք
թէ օտարներ պիտի դիմաւորէին
մեր տրամադեսիլ թափօրը. Ինչ
հրճուալից զարմանք, երբ ոտքս
զրածիս պէս նաւամատուցին վրայ՝
հայկական գոռ ձայն մը ականջիս

զարկաւ, և լապտերին շիկորակ
լոյսին մէջ տեսայ լայն և անկեղծ
դէմք մը արեակէլ, ամենէն կո-
րովի և անխառն արտայայտու-
թիւնը հայ տիպարին:

Այս մարդը Հաճի Կիւլպէտէր
ազան էր, վառնայի հայ նոր գա-
ղութին եւանդնոտ պաշտպանը:

(Շարունակելի)

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ՌՄԲԱՄԱՐՏԸ

ԱԿԱՆԱՏԵՍԻ ՍԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարն. նախորդ թիւէն եւ վերջ:)

Լէպլէպլիճի փողոցին անկիւնը
տան մը մէջ ապաստանող քանի մը
Հայեր երբ կը տեսնեն որ թուրք
խուժանը հաւաքուած կը յառա-
ջանայ դէպ Հայոց թաղը, ումը
մը կարճակէն անոնց վրայ, որք
զարհուրած կը ցրուին բազմաթիւ
մտեալներ թողելով:

Թուրք զինուորները անբնակ
տուն մը մտնելով, կեննին տանի-
քին վրայ և կը սկսին քանդել Մի-
սաք աղաի տան տանիքը, սրպէս
զի առնը իր մէջ փչցնեն:

Այս ժամանակ այնտեղ ամբա-
ցած յեղափոխականներուն ուռմ-
բերը սպառած և իրենց կորստան
ժամը հասած էր: Անձնատուր
չըլլալու համար ամենքն ալ կը
խմեն կանխաւ պատրաստուած
թոյնը: Թունաւորեալ Գնունի կը
սկսի իր վերջին խօսքերն ուղղել
Հայ ժողովուրդին. ազմուկին մէջ
իր խօսքերը որոշապէս չկրցին
լսուիլ. այսքան միայն հասկցանք
որ անձնուրաց հերոսին նպատակն
էր մեռնելէ առաջ քաջաբերութիւն
ներշնչել իր ազգակիցներուն և
յորդորել զիրենք որ շխաբուին
Եւրոպացուց խոստումներէն:

Մարանչող յեղափոխականնե-
րուն մահէն յետոյ, գոնէն ներս
խուժող զինուորներէն երկուքը
հերոսներուն սենեկին մէջ երկու
գաւաթ քանեաք տանելով, ուրա-
խութեամբ կը խմեն զանոնք և
քիչ յետոյ թունաւորուած կը մեռ-
նին նոյն տեղը:

Տան միւս ապաստանեալները,
Միսաք աղա, իր կինը և ազգա-
կաններ կը ձերբակալուին ու կը
ղրկուին բանտ:

Մանչերու վարժարանին դիմա-
դրութիւնը նոյնպէս դադրած էր.
զինուորները այնտեղ մտնելով
չորս երիտասարդներէն միայն մե-
կին, Լեւոն Օգսէնի դիակը կը
դտնեն. անոր ընկերներէն երկու-
քը, Սողոմոն և Երզնաճի Սամիք
զրացի տունէ մը փախչելու ժամա-
նակ նշմարուած և թշնամիէն գըն-
տակահար եղած էին. իսկ չոր-
րորքը յաջողած էր խոյս տալ ու ա-
զատիլ:

Ոստիկանութիւնը կը խուզարկէ
երկուս վարժարանները, կը գրա-
ւէ աղջկանց վարժարանի մէջ պահ-
ուած ուռմբերը և կը կնքէ երկու
զպրոցներն ու թաղ. խորհրդարանը:
Ապա կը սկսին ձերբակալութիւն.

ները: Վարդապետ, քահանայ,
թաղ. խորհրդոյ անդամներ, վար-
ժարանաց տնօրէնը, վարժապետ,
վարժուհի, տնտես, ժամկոչ կը
փնտռուին մասնաւորապէս և զրու-
նուածները կը ձերբակալուին, ու-
րովհետեւ ոստիկանութիւնը տես-
նելով որ վարժարաններէն միոյն
մէջ ռազմամթերք կար, իսկ միւսը
յեղափոխական դիմադրութեան
վայր եղած էր, Միսաք աղաի տան
մարտնչողներէն երկուքը վարժա-
պետներ էին և երեք վարժուհիներ
ալ իրր մեղադրեց կամբաստան-
ուէին, կարծեց թէ շարժումը
չէթէ մասնաւոր տնհատներու,
այլ Սամաթիոյ հայութեան վերա-
գրելի գործ մը, ազգային ձեռ-
նարկ մ'էր:

Թաղ. խորհրդոյ ատենապետ
Տ. Պօլոս Միկրաբեանի տունը 24
ժամ հսկողութեան ներքեւ մնալէ
յետոյ, խուզարկուեցաւ և միայն
ռէվոլվէր մը գտնուեցաւ. թէեւ
յիշեալ Պարոնը ձերբակալեցին,
բայց նա յաջողեցաւ օրինաւոր փառ-
տերով հ'երք'ի իր վրայ ծանրացող
կասկածները և ազատ թողուեցաւ.
Նոյնպէս արձակուեցաւ աղգ. պաշ-
տօնէաներու մէկ մասը, իսկ միւսը
տակաւին կը մնայ բանտին մէջ:
Ժողովուրդեան մէջ ալ ձերբակալու-
թիւններ տնքան շատ էին, որ
կարելի է ըսել թէ հայ տուն մը
չկար որ իր ձերբակալեալը չունե-
նար:

Թուրք խուժանի ձեռքով փո-
ղոցներուն մէջ սպաննուած ազգա-
յիններու թիւը 100 ի մօտ կը կար-
ծուի. անոնց մէջ է Տէր Գրիգոր
քահանայ, որ նախ կը վերաւոր-
ուի փողոցին մէջ և յետոյ ոստի-
կաններէն քաջկռուելով կը տար-
ուի պահականոց, ուր կը մեռնի
գտնակի հարուածներու տակ: Ու-
րիշ մի քահանայ, Տէր Կարապետ,
ծանրապէս վիաւորուած կը գար-
մանուի այժմ աղգ. Հիւսնգանո-
ցին մէջ:

Յեղափոխականներու ուռմբերէն
և ռէվոլվէրի հարուածներէն սպան-
նուած զինուորներուն և ոստիկան-
ներուն թիւը շատ անորոշ է, զոր
ամենք առ առաւելն հարկւր, իսկ
ուրիշներ քանի մը հարկւր կը
հաշուեն:

Թուրքերը սպաննուած Հայերու
մարմինները սայլերով կը փոխա-
դրէին Պալզըլի գերեզմանատունը
և մեծ փոսեր պեղելով, դիակները
իրարու վրայ կը նետէին անոնց
մէջ: Պօլոս ուրիշ թաղերէն ալ
հայ մեռեալները կը փոխադրուէին
նոյն գերեզմանատունը: Կը պատ-
մուի թէ գիմումներ եղած են Տե-
ղապահին իրմէ խնդրելու համար
որ եկեղեցականներ զրկելով գե-
րեզմանատունը՝ ննջեցեալներուն
վրայ կատարել տայ կրօնական ա-
րարողութիւնը: Տեղապահը կը
մերժէ ըսելով. «Միտնողները մեզմէ
չեն, անոնք քրիստոնէայ չեն, հե-
թանոսներէն ալ գէշ են»:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Սիլիստրէ 20 սեպտ.
Ռուսներէն Պոլսկար զինուորական շոգենաւով 250 հայ գաղթականներ եկան այստեղ, ուր արդէն կը գտնուէին ուրիշ 20 գաղթականներ: Երբ շոգենաւը հասաւ, գաւառապետը, քաղաքապետը, զինուորական հրամանատարը և ուրիշ պաշտօնեայնէր, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ ազգայիններ կը գտնուէին նաւամատուցին վրայ: Երբ գաղթականք ցամաք ելնելով իրենց բեռներով տեղաւորուեցան քարանձախայի շէնքերուն մէջ, վերոյիշեալ երեք պաշտօնական անձինք այդ ապաստանավայրը գնացին և կարգադրութիւններ ըրին գաղթականաց պատասխարման և անդհան համար, ցուակցաբար ակնշարւոյ ըլլալով շարքերու և հարստահարութեանց պատմութեան:

Կազմուեցաւ նպաստամատուց յանձնախումբ մը, քաղաքի մէջ ընդհանուր հանգանակութիւն մը ընելու համար ինպատակ ապաստանեալ հայ գաղթականաց, Յանձնախումբի անդամներն են Տիարք Հ. Մ. Յարութիւնեան, Զ. Մ. Թօփապալեան, Մ. Արապաճեան և Կ. Ս. Թօփապալեան որոց ի մօտոյ պիտի ընկերանան մէկ քանի Պոլսկար քաղաքի անձինք:

Գաղթականաց, շատ քիչերու համար գործ գտնուած է, քաղաքի և իր աւերակաւ տապալակին փոքրութեան պատճառաւ: Գաղթականաց մէկ մասն ալ ապաստանած է արական սեռի վարժարանին մէջ:

Ա.

ՅՐԱՆՍՍՅՈՒ ՏԻԿԻՆՆԵՐՈՒ

ՄԷԿ ԱՂԵՐՍՍԳԻՐՆ

ԱՌՁԱՐՈՒՀԻՆ

Յրանսացի տիկիններէ կազմեալ մասնախումբ մը ինպատակ հայոց խնդրագիր մը պատրաստած է ուղղեալ առ Չարուհին:

Խնդրագիրը կըսէ.

«Տիկին, հայաստան Ձեր պիտուութեան դրացի է և Ռուսիոյ համար աւելի գիւրդին է զայն պաշտպանել, քան ուրիշ մի աւերութեան: Այս պատճառաւ կոչում կ'ընենք Ձեր մայրական, կնոջական և ամուսնի սրտին, որպէս զի միջամբողջ Ձեր Օգոստոսի տնտեսութեան մօտ, ինքն ալ ստանայ միւս տէրութեանց հաւանութիւնը և փրկուի հայաստան:

Աստուած զՁեզ ամենաբարձր գիրքի մը մէջ հաստատել է, որպէս զի կարենաք լաւագոյն կերպով զթուլթիւնը ի գործ դնել: Այն Ձեր իրաւունքն և Ձեր առանձնաշնորհումն է. կաղերսենք Ձեզ թախանձագին, գործադրեցէք զայն:

Յրանսաւն, քաղաքական այս հայրենիքէն Ձեր անցած օրէն թող

սկսի ապաստանութեան թուականն այն մարտիրոսներուն, որոց արեւնը կաղապակէ առ Ստուած և առ մարդիկ:

Եւ Ստուած փոխարէնը Ձեզ պիտի հատուցանէ, Տիկին:»

ՌՈՒՍ-ՅՐԱՆՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բէթէրապոլէն Բարիդի Սօլէյ լրագրին ուղղեալ թղթակցութեանէ մը կը քաղենք:

«... Բոլոր տէրութիւնները հիմա նաւատորմի մը Տարտանէլի բերանը. առկէ զատ նախազգուշութեան համար Ռուսիա կրկին նաւախմբեր բոլորովին պատրաստ կը պահէ Սէվասթոպոլի և Նիքոպոլի տեղեր: Օտմ. կայսրութեան ծերութիւնը պաշտպանող միջոցաւորին գաշնադրին ամենափոքր բռնաբարութիւն մը առիթ պիտի ըլլայ Ռուսիոյ դրաւելու վտանգի, Ֆրանսական նաւատորմին հետ համաձայնելով գործակցութեան մասին: ... Մեր նաւերը կ'ընեն քանի մը աւելի մէջ Անատոլիա կամ Եւրոպական թուրքիոյ եղերքը հանել գործարանակ մը և Ռուս բանակին յառաջապահ մասն կարսէն մեկնելով շուտով գրաւել կարինք: Ոչ ոք չի տեսնէր որ մենք պատրաստ ենք:

Եթէ ուսու կառավարութիւնը փառասիրական դիտումներ ունենար, թուրք կայսրութեան անդամաւորութիւնը ցարք կատարուած իրողութիւն մը պիտի ըլլար, բայց Չարին կառավարութիւնը ոչ միայն չուզիր այդ գերագոյն ճգնաժամը փութացնել, այլ և կը ջանայ զայն յետաձգել: Անկախ քաղաքի մէջ ազատ քրիստոնէականք, այս է իր յայտագիրը, որուն հաւատարմ կը մնայ յամուսնաբար: Պօլսոյ Բատիշանը մեզմէ լաւ բարեկամներ չունի: Թուրքիա գիտէ զայդ և անտարակոյս ազգէն յառաջ կուգայ այն յամառութիւնը որով կը մերժէ բոլոր Եւրոպայի, ինչպէս նաեւ մեր խորհուրդները:

Իր պետական մարդիկ, պէտք է ըսել, ամենապարտաւոր խաղ մը կը խաղան: Ներկայ տագնապին սկիզբը կ'ընային զէնքից ընել տէրութիւնները, ամենափոքր զիջողութիւններ ընելով կ'ախարհէն թռնէ. բայց կերակի որ հին թուրքիոյ կուսակցութիւնը, որ կը գիմադրէ Եւրոպայի, հետզհետէ աւելի կը զօրանայ և այս պատճառաւ կը վախցուի ամենայն ընդհարումներէ: ... Ռուսիա չուզիր Արեւելքի մէջ գործել, առանց նախապէս Աւստրիոյ գործակցութիւնը ստացած ըլլալու: Այսպէս Չարին Անգլիա երթան և իր խորհրդակցանքներուն թաղուհին նախարարներուն հետ անկեղծ տեսակցութիւնը անշուշտ պիտի հանդարտեցնեն Սօլլայերի դահլիճին եռանդը: ... Մեր շահն ու արժանապատուութիւնը

կարգիլեն մեզ թողելու որ ուրիշ տէրութիւն մը առանց մեր թոյլտուութեան գրաւէ Պալզանիան թերակղզին կամ Անատոլիոն: Չըրանսացիք այս բանը հասկցած են շատ ժամանակէ ի վեր, նոյն պէտք էր հասկցնել նաեւ Անգլիոյ և իր միջոցով իտալիոյ:»

Մեզ կըսեն,

«Անգլիա թուրքիոյ ներքին խռովութիւններէն կուզէր օգտուիլ եզրկատասի գործերը իր ուզածին պէս կարգադրելու համար: Անգլիական քաղաքականութիւնը հոստէր քաղաքականութիւն մ'է, որոյ ոյժ ալ վտանգաւոր բան է: ...»

Լաւ. բայց այս քաղաքականութեան դիմադրելու միջոցը միթէ անգործ մնալն էր: Անգլիոյ օրէն Եւրոպայի բոլոր կառավարութիւնները պարտէին միջամտել, և յայնժամ Անգլիա ընդհանուր գործունէութեան մէջ միայն իր բաժինը պիտի ունենար. իսկ այժմ երբ գործողութիւնը ստիպողական եղած է, նա կը լլայ նախաձեռնարկ:

Եւ Պեր Յրանսա որ ի վրաս էր շահերուն և իր յորդանոս արեւան գնով միշտ քաղաքակրթութեան ծառայած է, ոչ ամենէն առաջ բողոքած և ոչ ամենէն առաջ կուսակցանց, երբ իր աւանդութիւնն ու պատիւը զայդ կը պահանջէին:

Եւ մեր ազգեցիկ քաղաքական մարդիկներէն ոչ մին խօսած պիտի ըլլայ ինչպէս խօսեցաւ Պ. Կլաուսթօն, յանուն ամեն շահերէ գերագոյն շահին, որ է արդարութիւնը: Ռուսիոյ կայսրը մօտ օրերը պիտի գայ. Պ. Մէլին և Պ. Հանթօ իր կարծիքը պիտի խընդրեն:

Լը Ռաւոլիքալ

ԹՈՒՐԲ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀԱՐԱՐՈՒՄԻ ՄԷԿ ՆԻՍԵ

Թայւոյ կ'իմացնէ թէ Կ. Պոլսոյ վերջին կոտորածներէն յետոյ նախարարական ժողովը երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցել է այն միջոցներու ճամբին, զոր պէտք էր գործածել՝ բարենորոգում և ազատութիւն պահանջող կուսակցութեանց շարժումները կասեցնելու համար: Խորհրդակցանքներու մեծամասնութիւնը վստիսալով որ բռնի միջոցները ընդհանուր գոգոհութիւնը չշարունակեն, նախ կուսակցի կ'երեւէր այնպիսի քիչ շատ ներդաշնան միջոցներու, որք կարենան անուշադրութեամբ ճամբու բերել խռովարար միտքերը: Բայց Շէյխ իւլ խաւմը ու ծովային գործոց նախարարը կարծիք յայտնեցին թէ պէտք էր վերջին ծայր խռովութեամբ վարուիլ աղատականներու հետ: Միւս նախարարները, որպէս զի իր գոգոհներուն պաշտպան չամբաստանուէին, ի վերջոյ յարեցան իրենց յիշեալ երկու պաշտօնակիցներուն կարծիքին և որոշուեցաւ գործածել բռնապետական միջոցներ:

ՎԱԶԻՖԷԻ ՍԱՏԱԳԱԹ

Սթանպուլտա նէշր օլունան վէքէնախինէ միլլի բէնի վերէն Ճիւրիտէի շարգիյէ նամ կազմէին տէն 18 թարիխի նուսխէսինտէ «վազիֆէի սատագաթ» սերէֆտա: Երբ կազմը օլտըզը պիւր պէնտի միւլթալտա կիւզարը աճիլի օլմըշտը:

Մէզքիւր պէնտ Տէվլէթը Այիյէնին իճրաաթը (հանի իսլահաթը) սուհուլէթլէ պաշա չըզարապիլմէսի հէր կէօնա զավայիլաէն սպատէ գալմաւընա միւլթէվադըֆ տըր» աէմէսի իլէ պէրապէր, իրմէնի միլլէթինին էօթէտէն պէրու հալիմ ու սիւքիւնէթլի օլտըզընը աէ իթիւրաֆ իտիյօր. ֆազաթ սաըլարտան պէրու պուհիւ ու սիւքիւնէթ ու իթաաթապէտէլ միլլէթին նէ՝ միւքեաֆաթ կէօրմիւշ օլտըզընտան սիւքիւտէ կէշէրէք, սօն վազըլթարտա էրմէնի միլլէթինին պաշընա եազարըընըն էմաւըն նամէսպուլը զուլմաթա միլլէթտաշարըմըզը սէպէպ թուլթմազլէ պէնտինի շու կիպի ինթիհա իթմէքտէ տիւր:

«Պիւր գաշ էպլէհին իրթիքեապ իթաիքլէրի հարէքաթը զայրը մէրդիյէ՝ էքսէր ճէմաթը հիւքիւմէթը Սէնիյէնին թիվէճճիւհը առիլանէի թէպաարէրկըրոնէսիւտէն մահրում իտէմէյէճէկի չիւպհէսիլ տիւր: (°°°)»

«Պիւնաէն ալէյհ սիւքիւնէթին իսթիգրարընա զայրէթ իտուպ, պու սուրէթլէ իրմէնի միլլէթի հազգընտա թէվէճճիւհաթը ճիւհանտերճաթը Բատիշահիլ իսթիճիւպա զայրէթ էյլէմէք՝ ումուլ իլիւն էն մուգաառտէս վազիֆէլէրտէն տիւր: (°°°)»

Ճիւրիտէի Շարգիյէնին մուհարըրինէ չիմտի պիլ սիվալ իտէրիլ. Սաըլարտան պէրու հիւլմ ու սիւքիւնէթտէ պուլունան իրմէնի միլլէթի հազգընտա Պէրլին աշտնաւմէսինին 61 ինճի մաստէսի Տէվլէթը Այիյէն թարաֆընտան իմզալանտըլընտան պէրու կիւզէրան իտէն 19 սէնէ զարֆընտա մէմալիքտէ նէ՝ կէօնա իսլահաթ իճրա օլունմուշ տըր:

Ճանիլի մէշուր Մուսա պէյին էնվաի ճինայաթը իլլէտիքաէն սօնա պէրաթընա հիւլմ վէրիլմէսինէ գաաաթ, տիլլէրինի սըգաաթ մէզալիմի իսլաուիյէյէ պուլուն էյիլ օլուն իրմէնի միլլէթի Տէվլէթը Այիյէնին հաշիլը թէվէճճիւհինէ նայիլ օլմուշ, պիլէ կէօթէրէ պիլիւր մի: ... իտալըր, կէօթէրէմէյէճէք տիւր:

Յազաթ պիլ պիլիւրէն տէլիլլէրէ իսլալթ իտէպիլիլիլ քիլ. Բուսօ-թիւրք սօն մուհարէպէտէն պէրու թիւրք հիւլթիւմէթի իրմէնիսինը իրմէնիսիլ պարագաթ թարիքինի թուլթմուշ տըր. Պապը Այիյին պու թարիքի թուլթմազլէ մազսէտիլ Բուսիանըն Անատոլտաքի իւրըրթիլանարը վիդայէ իթմէք պէհանէսի իլէ եէնի պիւր մուշ

հարեպէ աշմամասնա մէսնի իտի, իշթէ համարիչէրին թէշքիլիսէ պու մագստտէն տօլայը տըր :

Նիհայէթ թիւրք հիւքիւմէթի- նին պու մագստտի քէրիհի իլէ, իսլամ ճանիլէրէ միւքիւմէթի վէ իրմէնի մագստտարա միւքիւմէթ թալին իթմէսինէ գարշը Պապը Ալիյէ վէ զաթը շահանէյէ թագ- տիմ օլունան իսթիտալար սէմէրէ- սիզ գալմաստնտան մաստա, հիւ- քիւմէթին զայը իրմէնի միլէ- թինին թագարու ու իսթիտանա- մէսինին գապուլինէ տէ թէնէզիւ իթմէթ իսթմէսիկի Գուլմարու վէ Պապը Ալի վուգուլաթը իլէ թէ- պէյին իթմիլ իտի :

Քէմալը սիւքիւմէթիլէ իսթիտա թագտիմ իտէն էհալիէ սիւնիկիլէր վէ սուբալարէ ճէվապ վէրէն հիւ- քիւմէթ պիլալիսէրէ տիւէլի մու- ազամանըն թալէպ իթաիկի իսլա- լահաթ ճէպիլինի գապուլ իթ- տիգտէն պիւր գաշ կիւն սօնրա վի- լայէթիլէրէ մէհմուրինի մախսուսէ իյզամի իլէ Տրապիզոնտան պաշլա- յարագ պիւլիւն Անատօլույը էր- մէնի գանը իլէ միւլէմմա իթտիւր- տիկի հալտէ « Էրմէնի միլէթի հագգընտա թէվէճճիհաթը ճիհան տէրէճաթը Բաթիլահիյէ » թագիւ- րինին գաշ բարա գըլմէթի օլա- ճաղընը վէ պու սէօլլէրին էրմէնի էհալիսինին իսթալի իշիւն թէր- թիպ օլունմըլ գուլուլը եսլան- լար օլտըրը պիւլիւն ճիհանա մա- րուք օլտըրընտան, քէնտիսինէ միլլի բէնկ վէրէն Ճիհիտէի Շար- քիլէնին միլլէթ իշիւն տէրէօհտէ իթտիկի վագիթէի սաւազաքը վագիթէի իսթալի իթ- միլ օլտըրը մէզքիւր պէնտլէ բա- նա կէօրիւնմէքտէ տիւր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻՑԷ

Թիւրք հիւքիւմէթինին նէշը իթտիկի պիւր բէսմի իլան հիւ- րէթ իթմէթ իսթէյէն էրմէնիլէ- րին թիւրքիւմէթ ապտէթ իթմէ- յէճէքիլէրինէ տայիւր քէթիլ վէ 2 գըլթա ֆօթօկրաֆլարընը վէրմէյէ մէհպուր օլտըրընը վէ Օսման- լը թէպալարըլը հագգընը զայպ իտէճէքիլէրինի, բասարօրթսըլ հիւ- րէթ իթմիլ օլունար 2 այ զար- ֆընտա ապտէթ իթմէյէ մէհպուր պուլունտըլարընը, վէ էճնէպի բասարօրթը իլէ կէլէնիլէրին գա- պուլ օլունմայաճաղարընը պիւլտի- մէքտէ տիւր :

Ինկիլթէրանըն սապըզ վիւքէլա բէյիսի, Լօրտ Ռօզպէրի, Լօնտ- րատա պիւր նուլթ իրաւ իտուպ, Մ. Կլաւտըթօնըն էֆքեարը իսլաֆը- նա օլտարագ, ինկիլթէրանըն միւս- թագիլէն թիւրքիւմէթ գարշը մու- ալմէլթտա պուլունմասը ումուլմ էվրօրայը մուհարէպէյէ սէվզ ի- տէճէկիւնտէն պահալէ, հալը հա- զըրտա Բուսիւնըն ինկիլթէրայա մուսալիֆ պուլընտըլընը վէ քէն- տի էֆքեարընտ էրմէնիսթանըն հիշ պիւր բարշասընը Բուսիւմայ

թէրք իթմէթ միւքիւմէթ օլունմայա- ճաղընը պէյան իթմիլ տիւր : Ին- կիլիզ կաղէթալարըն էքսէրիսի Ռօզպէրիին էֆքեարընը թա- տիգ իթմէքտէ տիւրէր :

Աման Բէյքըրըն Սթանպօլտան վէրտիկի պիւր թէլէկրաֆա կէօրէ, թիւրք հիւքիւմէթի էրմէնի գօ- միթէլէրի իլէ մուսապէրէտէ պու- լունուպ, տիւնմիթ իսթիմալ իթ- մէմէլէրինի թէքիլիթ իտէրէթ, մու- գապիլինտէ կէնի պիւր Բաթիւրգին ինթիսապընը, աֆմը ումուլմի վէ Անատօլ վիլայէթիլէրինտէ իսլահա- թըն իճրասընը վատ իթմէքտէ ի- միլ իտէտէ, հիւքիւմէթին պու- վատարընա էմիլիյէթ օլունմամագ- տա տըր : Իմոթ Պապը Ալիի իշ- զալ իտէն մէսէյէ էրմէնի գօմիթէ- լէրին ալմէլիյաթընըն էօնիւ ալ- մագ իուստուր իմիլ :

Տէյլի Անգիլն Սթանպօլ մուլա- պիւրինին պէյանընա նալարէն, Պուլկարիայա հիւքիւմէթ իտէն էր- մէնիլէրէ կէօնա իշիւր գալարտագ գահվէլէրտէ վէ սայիւր մահալլէր- տէ էֆպը ճէնտիլիյէտէ պուլու- նըլար տէյիւ անլարըն Պուլկարի- տան իլուստ օլունմասընը Պապը Ալի Սօֆիա հիւքիւմէթինէ թէք- լիֆ իթմիլ իտէտէ, մէզքիւր կա- ղէթա՝ պու թէքիլիֆին Պուլկար- լար թարաֆընտան սէմ ու իթի- պարա ալունմայաճաղընը իլալէ ի- տիլօր :

Գըպըրըլ աւտասընա բէթ չօք էր- մէնիլէրէ հիւքիւմէթ իթմիլ օլունալ, 4 ինկիլիզ գատընլար անլէրին իս- քեանը իշիւն մուլագգաթէն իսա- նէլէր վէ սայիւր էպիլիյէլէր թէտա- րիգ իթմէքտէ իմիլլէր :

Ինկիլթէրայա կիթմիլ օլուն էր- մէնիլէրէ իշ պուլմագ վէ անլարը միւքիւմէթ օլտըրը գատար սէֆիլ պըրագամագ իշիւն ինկիլիզլէր սոյ ու զայլէթտէ պուլընմագտա տըրլար :

Պիւր գաշ հաֆթա մուգատտէմ Մ. Կլաւտըթօն պիւր նուլթընտա Սուլթանըն շախսընա հագարէթ իթմիլ օլտըրը իշիւն, Սուլթան Մ. Կլաւտըթօնըն թահթը մուհա- քէմէյէ ալունմասընը թալէպ իտէ- ճէթ տէյիւ շայէսլար կէզմէքտէ օլտըրընը Տէյլի Անգիլ պիւլտիլօր :

Հոկտեմբեր 1 տէ Եունան գըրա- լը Բարիսէ Էթիլիլիպ, Ճիւմ հուրիյէթ բէյիսին պիւր վէքիլի թարաֆընտան գապուլ օլունտը :

Նօրտ Տէօյէ պիլիմայիկ Յալքուզնկ նամ կաղէթանըն պէյանընա կէօ- րէ, միւսալէհայը հագըրէնին նէ Ալըմանիա, նէ Աւստրիա վէ նէտէ ինկիլթէրա թարաֆընտան իսլալ օլունմայաճաղընա Չար հագըրէթի- րի՝ Էօլըրըլընտա թէէմին օլմուշ տըր :

Բուսիւնըն տալի Ֆրանգօ- Բուս իթթիֆագընտան քէսպի ճէ- սարէթ իտէրէթ մուհարէպէյէ գը- յամ իթմէյէճէլի հագգընտա Ալը- մանիա հիւքիւմէթի էմին պուլըն- մագտա տըր, զիւրա Ալըմանիա մէնաֆիսի Բուս մէնաֆիսինէ մու- իալիֆ տէյիլ տիւր :

Մ. Մօնօ նամ բրօթէսթան վաի- ղի Չարա իթթապ պիւր շիւր թապ ու նէշը իթթիւրուպ, էրմէնիլէրին մուհաֆագալընը տէրէօհտէ իթ- մէսինի Չար հագըրէթիլէրինտէն իս- թիւրհամ իթմիլ տիւր :

Կէլէնիլէրտէ Պուտաքէստտէ թէ- ճէմիւ իտէն սուլհէրէրմէն շիւր- քէթիլէրին ումուլմի մէճիլիսի տիւլէ- լի մուսապալմէյէ իսթապ պիւր գա- լարնամէ Էալարագ, թիւրքիւն բէնիլի գուլմընտան էրմէնիլէրին իսթիլիսալընը տէվլէթիլէրտէն թա- լէպ իթմիլ տիւր :

Լօնտրատա ալմէլէլէրտէն միւլթէ- շէքքիլ պէօյիւք պիւր միթինկ թէ- ճէմիւ օլունտը : մէզքիւր միթինկ էրմէնիլէրին գըրիլընըն էօնիւնիւ ալունմասը հագգընտա ինկիլթէ- րանըն պէօյիւք տէվլէթիլէրէ միւ- րաճաթ իթմէսինի թալէպ ու իտտա իթմիլ տիւր :

Սապըզ Տիւլուն ումուլմիյէ գօ- միսէրի Մուրատ պէյ թէքրար Միգան նամ կաղէթասընը նէշը իթմէթ իշիւն Մըսըրա կէլմիլ օլ- տըրընըն հաւատիսի Երլադտա ֆէնա թէէսիւր հուսուլա կէթիւրտի, պու պապտէ Մըսըր հիւքիւմէթի- նէ լաղըմ կէլէն միւրաճաթ ու թէպիլիլթը իճրա իթմէթ իշիւն, Մըսըրտա թիւրք հիւքիւմէթինին գօմիսէրի Մուլթար բաշայա է- միւրէր վէրիլմիլ տիւր :

Սէօլէզտէ մուգիմէ Աւստրիա տէվլէթի թէպաւասընտան պիւր գա- տընը էքքիւլար ալըրմիլ օլտըր- լարընտան, մէրգուլէի սաղ սէլիմ պրագմալարը իշիւն ագճէ թալէպ իթմէքտէ իտիլէր : մէզքիւր ագ- ճէի թէէտիյէ իթմէթ իշիւն գօն- սօլօս թարաֆընտան կէօնտէրիլէն մէհմուրըն աքքէլէր թէագիպ ի- տէրէթ, հէր նասըլ իտէ մէրգուլէ պիլարէ գատընը գաթիլ իթմիլ օլ- տըրըլարընտան, Աւստրիա էլիլիսի Պապը Ալիտէն թագմիլնաթը նագ- տիյէ թալէպ իթմէքտէ վէ Սէօլէզ միւլթէսարըլըն հագգը բաշանըն վէ միւրալայ Եուսուլի պէյին մէ- մուրիյէթտէն թարա օլունմալարընը թալէպ իթմէքտէ տիւր :

Կէլէն չարշէնպիհ կիւնիւնտէն շիմաիյէ գատար Սթանպօլտան վարնայա հիւքիւմէթ իտէն միլլէթ- տալարըմըլըն մըգտարը 1157 է պալիլ օլմուշ տըր :

ՊՈՒԿԻՆՔԻ ԹԵԼԵԿՐԱՖԻԱԼ

Լօնտոն 12 հոկտ.

Թայմըզըն Սթանպօլտան ալ- տըրը հաւատիսէ կէօրէ, էրմէնի- լէր արամագ իշիւն էճնէպի վա- բօրլարընըն Էօլմանըլմասը հագ- գընտա Պապը Ալիին թալէպիլի պու ալըն 9 ընտա սէֆիլիլէր բէտա իթմիլլէր տիւր :

1895 հոկտեմբերտէ թահթը գարարա ալընան իսլահաթըն պիւ- թին մէմալիքը օսմանիյէտէ իճրա օլընաճաղընը միւպէյին պիւր իրա- տէ սուտուր իթմիլ տիւր :

Աթինա 12 հոկտ.

Կիրիտտէ իճրա օլընաճագ իս- լահաթըն պու կիւնէ գատար թէ- էիլի օլընմասընա գարշը բրօ- թէսթ իթմէթ իշիւն իտէն գօ- միթէսի վամօստա մէճիւ թէէճէմ- միւ իթմէքտէ տիւր :

Մաքէտօնիտա Բէնօյօ ճիվա- րընտա պիւր չէթէ սաքէրէրտէն մուհասէրէ օլընմըլ վէ տէհէթիլի գալիլար վուգու պուլարագ, գօ- միթէլէրտէն վէ սաքէրէրտէն բէթ չօգ թէլէֆիլիյաթ օլմըլ վէ էվլէրի- լէրտէն պիւր գաշը Էէսիւր տիւշ միւշ տըր :

Սթանպօլ 12 հոկտ.

Օտէսանըն զըրտաթ պանքասը- նըն տիւրէթթօրը վէ իտարիլիէ նա- զըրը պէյինտէ պու կիւն պիւր գօնթրաթ իմզալանտը : մէզքիւր գօնթրաթ մուճիպիլնէ սիւվարի սաքէրէր իշիւն 600 վէ թօքը- լար իշիւն 2000 բէս տիւր հիւքիւ- մէթէ թէսիլ օլընաճագ տըր :

Կէն թիւրքիլէր թարաֆիլիլի օլ- մագ մէզնուլիյէթի իլէ թէվգի- ֆաթ տէվամ իթմէքտէ տիւր :

Իսլամարըն հարէքիւմէթ սէպէ- պի իլէ Կիրիս էլան մուճիպիլ թէ- էսիւֆ պիւր հալտէ տիւր :

ԶԱՍԻՐԷ ԲԻՍՅԱՍԸ

Վառնա 2 հոկտեմբեր

Պոռնուայ

Վալօն, 57,50-60 լիպը : հէքթօլ-

9-9,40 ֆրանք

Արապա, 58-61 լիպը : հէքթօլթը

9,40-10,20 ֆր.

Արքա

44-46 լիպը, հէքթօլթը, 4,80-5,20

Յաւաղիւս

100 օգ. 28-32 ֆր. (մալա կէօրէ,)

Նարօլէոն 20,40 ֆր. հիւսպը իլէ

Կիւնտէ 40-50 վալօն վէ 4-500

արապա պուլտայ իլէ 30-40

արապա արա իմէքտէ վէ ֆա-

սուլիա բէթ ալ կէլմէքտէ տիւր :

ԳՐՈՑԱՍԵՐ ՏԻԿԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՏԵՍՏՈՒԶ

ՕՐ. ԱՊՐԻԼԻՆԷ ԶԵԼԱՆԱՆ

Պատրաստ է Հայերէնի, Ֆրան- սերէնի և Չեռարուեստի մասնա- լար դասեր տալ :

Դիմել Գասապօֆի կալուածնէ- րէն Գօքէթ մակաղէնը, Ի Բրի- լաւաքա փողոց :